

V Bruseli 4. marca 2022
(OR. fr)

6877/22

JAI 291
FREMP 52

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady o boji proti rasizmu a antisemitizmu

Delegáciám v prílohe zasielame znenie záverov o uvedenej téme, ktoré schválila Rada (spravodlivosť a vnútorné veci) 4. marca 2022.

ZÁVERY RADY o boji proti rasizmu a antisemitizmu

Rada Európskej únie

- a) **SO ZRETEĽOM** na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej preambulu a článok 2, článok 3 ods. 3 a článok 6;
- b) **SO ZRETEĽOM** na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 10 a 19;
- c) **SO ZRETEĽOM** na Chartu základných práv Európskej únie, a najmä na jej články 1, 2, 3, 5, 6, 7, 10, 20, 21, 22, 51 a 52;
- d) **SO ZRETEĽOM** na smernicu Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod;
- e) **SO ZRETEĽOM** na rámcové rozhodnutie Rady 2008/913/SVV z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva;
- f) **SO ZRETEĽOM** na smernicu 2012/29/EÚ, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov, v ktorej sa osobitne uvádzajú obeť trestných činov z nenávisti;
- g) **SO ZRETEĽOM** na závery Rady zo 6. decembra 2013 o boji proti trestným činom z nenávisti v Európskej únii;
- h) **SO ZRETEĽOM** na vyhlásenie Rady zo 6. decembra 2018 o boji proti antisemitizmu a vypracovaní spoločného bezpečnostného prístupu k lepšej ochrane židovských komunít a inštitúcií v Európe a vyhlásenie Rady z 2. decembra 2020 o začleňovaní boja proti antisemitizmu do všetkých oblastí politiky;
- i) **SO ZRETEĽOM** na akčný plán Európskej únie proti rasizmu na roky 2020 – 2025, ktorý Komisia predložila 18. septembra 2020;

- j) **SO ZRETEĽOM** na stratégiu boja proti antisemitizmu a podpory židovského života v EÚ, ktorú Komisia predložila 5. októbra 2021;
- k) **SO ZRETEĽOM** na závery Európskej rady z 21. a 22. októbra 2021, v ktorých víta stratégiu boja proti antisemitizmu a podpory židovského života v EÚ, a konštatujúc, že Medzinárodné fórum v Malmö venované pamiatke holokaustu a boju proti antisemitizmu, ktoré sa uskutočnilo 13. októbra 2021, nám pripomína, že v boji proti akýmkoľvek formám antisemitizmu, rasizmu a xenofóbie je potrebné vyvinúť maximálne úsilie;
- l) **SO ZRETEĽOM** na oznámenie Komisie s názvom Inkluzívnejšia Európa s vyššou mierou ochrany: rozšírenie zoznamu trestných činov v EÚ o nenávistné prejavy a trestné činy páchané z nenávisti, predložené 9. decembra 2021;
- m) **SLÁVNOSTNE PRIPOMÍNAJÚC**, že Európska únia je únia práva založená na spoločných hodnotách, ako je úcta k ľudskej dôstojnosti, sloboda, rovnosť, demokracia, rešpektovanie ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám; členské štáty sa zaviazali zaručiť všetkým ľuďom v ich jurisdikcii práva a slobody zakotvené v Charte základných práv Európskej únie a v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj zabezpečiť, aby ľudské práva a základné slobody boli univerzálne, nedeliteľné, vzájomne závislé a previazané;
- n) **KEĎŽE** Európska únia podporuje spoločnosť, ktorá sa vyznačuje pluralizmom, nediskrimináciou, toleranciou, spravodlivosťou, solidaritou a rovnosťou; Únia sa pri vymedzovaní a vykonávaní svojich politík a činností zameriava na boj proti akejkoľvek diskriminácii z akéhokoľvek dôvodu, ako sa uvádza v článku 21 Charty základných práv;
- o) **KEĎŽE** Charta základných práv Európskej únie, ktorá je záväzná pre inštitúcie Únie a členské štáty pri vykonávaní práva Únie, chráni okrem iného rovnosť, právo na dôstojnosť, právo na život, právo na rešpektovanie súkromia a rodinného života, slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania a slobodu prejavu;
- p) **KEĎŽE** hodnoty zakotvené v článku 2 Zmluvy o EÚ tvoria identitu Európskej únie, majú mimoriadny význam pre Radu Európskej únie a je na inštitúciách a orgánoch Európskej únie, ako aj na členských štátoch, aby v plnej miere rešpektovali a zaručili tieto hodnoty;

- q) **ODSUDZUJÚC** alarmujúci nárast rasistických a antisemitských incidentov v členských štátoch Európskej únie, ako aj zhoršujúce sa rasistické a antisemitské trestné činy z nenávisti a nenávisťné prejavy, popieranie a skresľovanie holokaustu a konšpiračné mýty v online priestore i mimo neho, najmä v súvislosti s pandémiou COVID-19;
- r) **VYJADRUJÚC POĽUTOVANIE** nad tým, že rasizmus a antisemitizmus môžu viesť, a aj viedli, k formám násilného extrémizmu a terorizmu;
- s) **SO ZRETEĽOM** na prácu, ktorú vykonala Európska komisia proti rasizmu a intolerancii (ECRI) v Rade Európy, najmä na všeobecné politické odporúčanie č. 1 o boji proti rasizmu, xenofóbii, antisemitizmu a intolerancii prijaté 4. októbra 1996 a na všeobecné politické odporúčanie č. 9 o predchádzaní antisemitizmu a boji proti nemu prijaté 25. júna 2004 a revidované 1. júla 2021;
- t) **SO ZRETEĽOM** na rezolúciu OSN o presadzovaní a ochrane ľudských práv a základných slobôd Afričanov a ľudí afrického pôvodu pred nadmerným použitím sily a iným porušovaním ľudských práv príslušníkmi orgánov presadzovania práva transformačnou zmenou v záujme rasovej spravodlivosti a rovnosti z 13. júla 2021 a na rezolúciu OSN o popieraní holokaustu z 20. januára 2022;
- u) **KONŠTATUJÚC**, že hoci internet a sociálne médiá ponúkajú nový priestor pre slobodu prejavu, možno ich použiť aj na šírenie rasistického a antisemitského obsahu, čo vedie k novým formám individuálneho a skupinového prenasledovania a podnecovania k fyzickému a psychickému násiliu a zároveň páchatelom poskytuje anonymitu, a teda pocit beztrestnosti;
- v) **VÍTAJÚC** iniciatívy Európskej komisie uvedené v jej akčnom pláne EÚ proti rasizmu, konkrétne vytvorenie podskupiny pre vnútroštátne vykonávanie akčného plánu EÚ proti rasizmu na roky 2020 – 2025, ktorá združuje zástupcov členských štátov, a vytvorenie stáleho fóra EÚ pre organizácie občianskej spoločnosti proti rasizmu;
- w) **VÍTAJÚC** iniciatívy Európskej komisie uvedené v jej stratégii boja proti antisemitizmu a podpory židovského života v EÚ, konkrétne vytvorenie stálej štruktúry združujúcej členské štáty, zástupcov židovských komunít a príslušné zainteresované strany vo forme pracovnej skupiny pre vykonávanie stratégie boja proti antisemitizmu a podpory židovského života, a organizovanie každoročného fóra občianskej spoločnosti o antisemitizme;
- x) **VÍTAJÚC** prácu Agentúry Európskej únie pre základné práva zameranú na zber údajov o rasizme a antisemitizme, a najmä jej výročné prehľady antisemitských incidentov zaznamenaných v Európskej únii a jej správu „Being Black in the EU“ (Život s tmavou pleťou v EÚ) uverejnenú 28. novembra 2018;

- y) **VZHLÁDOM NA TO**, že rasizmus a antisemitizmus sú napriek nepopierateľným odlišným charakteristikám fenoménmi, ktoré popierajú rovnosť medzi jednotlivcami; ohrozujú naše spoločnosti rovnako a obe si vyžadujú rozhodné politické reakcie, ktoré by mali zohľadňovať tak ich špecifiká, ako aj spoločné črty;
- z) **USILUJÚC SA** o zabezpečenie vhodných a pravidelných následných opatrení zo strany Rady, v ktorých sa zohľadnia monitorovacie správy Komisie a príspevky členských štátov, ako je uvedené v akčnom pláne Európskej únie proti rasizmu a v stratégii boja proti antisemitizmu a podpory židovského života v EÚ.

Rada Európskej únie so zreteľom na zásadu subsidiarity vyzýva členské štáty, aby:

1. **VYPRACOVALI** národné akčné plány a/alebo stratégie, podľa možnosti do konca roka 2022, ako sa uvádza v akčnom pláne EÚ proti rasizmu, ktorý Európska komisia prijala 18. septembra 2020, a v stratégii boja proti antisemitizmu a podpory židovského života v EÚ, ktorú Európska komisia prijala 5. októbra 2021,
2. **POTVRDILI A POUŽÍVALI** právne nezáväzné pracovné definície pre antisemitizmus a popieranie a skresľovanie holokaustu, ktoré prijala Medzinárodná aliancia pre pripomínanie holokaustu, ako užitočné usmernenia na účely vzdelávania a odbornej prípravy, a to tak pre orgány presadzovania práva, ako aj pre justičné orgány,
3. **ZVYŠOVALI POVEDOMIE** svojho obyvateľstva v otázke boja proti všetkým formám rasizmu a antisemitizmu dodržiavaním povinnosti pripomínať si obeť rasistického a antisemitského násillia a trestných činov z nenávisti, okrem iného aj vzdelávaním o historických i súčasných prejavoch rasizmu, o otroctve, ako aj o holokauste a o podiele antisemitizmu na ňom,

Pripomínali si v tejto súvislosti dôležité dátumy týkajúce sa rasizmu a antisemitizmu, ako je Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu, Európsky deň pamiatky rómskych obetí holokaustu, Medzinárodný deň proti rasovej diskriminácii alebo Medzinárodný deň za zrušenie otroctva, podporovali spomienkové miesta a podnecovali iniciatívy na pripomínanie obetí takýchto rasistických a antisemitských činov,
4. **PODPOROVALI**, a to aj finančne, vzdelávanie, výskum a informovanosť o židovskom živote, antisemitizme a holokauste, ako aj o rasizme a otroctve,
5. **ZVÁŽILI VYTVORENIE** spoločnej metodiky na kvantifikáciu a kvalifikáciu rasových a antisemitských incidentov a na ich diachrónne porovnávanie i porovnávanie medzi členskými štátmi, a to v rámci skupiny Komisie na vysokej úrovni pre nenávistné prejavy a trestné činy z nenávisti, skupiny pre nediskrimináciu, rovnosť a rozmanitosť, ako aj v spolupráci s Agentúrou pre základné práva,

6. **ZABEZPEČILI**, aby národní koordinátori alebo koordináčne mechanizmy na boj proti rasizmu a antisemitizmu, verejné orgány a inštitúcie, orgány pre otázky rovnosti, ako aj príslušné zainteresované strany, ako sú sociálni partneri, organizácie občianskej spoločnosti a zapojené skupiny, úzko spolupracovali pri vypracúvaní preventívnych opatrení a hodnotení účinnosti takýchto opatrení,
7. **ZRIADILI** národné inštitúcie pre ľudské práva v súlade s parížskymi zásadami a podporovali silné orgány pre otázky rovnosti, prijali legislatívny rámec, ktorý im umožní nezávislé pôsobenie, a poskytli im primerané zdroje na účinné vykonávanie úloh,
8. **PODPOROVALI** – v súlade s právom na slobodu prejavu – kultúru, ktorá sa vyznačuje toleranciou, inkluzívnosťou a vzájomným rešpektom v online priestore i mimo neho, najmä budovaním kultúry porozumenia a odrádzaním od používania stereotypných negatívnych zobrazení jednotlivcov a skupín a konšpiračných mýtov na základe ich skutočnej alebo vnímanej príslušnosti k etnickým alebo náboženským skupinám,
9. **APELOVALI** na médiá rôzneho druhu, najmä na sociálne médiá, a technologické a komunikačné sektory, aby uplatňovali kódexy správania dohodnuté na európskej úrovni a zaviazali sa k dodržiavaniu zásady rovnosti a nediskriminácie, ako aj práva na slobodu prejavu a práva na informácie, a apelovali na ne, aby vypracovali a prijali riešenia, ktoré médiám okrem iného umožnia rýchlo odhaľovať, posudzovať a odstraňovať z online priestoru nezákonné nenávistné prejavy, napríklad rasistickej a antisemitskej povahy,
10. **POSILNILI** schopnosť vnútroštátnych vyšetrovacích a justičných orgánov stíhať nezákonné rasistické a antisemitské trestné činy z nenávisti a nenávistné prejavy v online priestore v súlade so slobodou prejavu, a to aj zavedením opatrení, ako sú vnútroštátne online monitorovacie centrá a platformy, kam ľudia môžu nahlásovať nenávistný obsah,
11. **ZINTENZÍVNILI ÚSILIE O ZAISTENIE** bezpečnosti osôb patriacich do skupín, ktorých sa dotýka rasizmus a antisemitizmus, ako aj okolie náboženských inštitúcií, obradných miest a konfesiónálnych škôl, a to aj počas kultúrnych alebo náboženských podujatí,
12. **ODSÚDILI** všetky formy diskriminácie na základe skutočného alebo vnímaného etnického pôvodu alebo náboženského presvedčenia, zabezpečili náležitú reakciu justičných orgánov v súlade s rámcovým rozhodnutím Rady 2008/913/SVV z 28. novembra 2008 o boji proti niektorým formám a prejavom rasizmu a xenofóbie prostredníctvom trestného práva,

13. do počiatočnej a priebežnej odbornej prípravy poskytovanej orgánom presadzovania práva a justičným orgánom na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ **ZAHRNULI** v potrebnej miere obsah týkajúci sa boja proti diskriminácii na základe skutočného alebo vnímaného etnického pôvodu, náboženského presvedčenia alebo kultúrneho zázemia a rozvíjali najlepšie postupy na identifikáciu a podporu obetí, pričom by v prípade potreby vychádzali z práce Agentúry pre základné práva a CEPOL-u,
14. **NABÁDALI** obeť a svedkov každého rasistického a antisemitského incidentu k jeho ohláseniu a k podaniu sťažnosti, a to aj pomocou digitálnych prostriedkov, a zároveň uľahčili súvisiaci proces zriadením osobitných informačných a osvetových kampaní a v prípade potreby ponúkli pomoc – vrátane psychologickú, sociálnu a materiálnu podporu –, ako aj zabezpečili, aby sa takéto hlásenia vyšetrili,
15. **PRIJALI** všetky vhodné opatrenia na zabezpečenie primeranej náhrady škody, ktorú utrpeli obeť rasistických a antisemitských incidentov, ktoré sú v členských štátoch trestne stíhané,
16. **POSKYTOVALI**, a to aj finančne, podporu iniciatívam občianskej spoločnosti, ktoré pomáhajú obeť týchto incidentov pri postupe pri ich ohlasovaní a vymáhaní náhrad,

Rada Európskej únie,

17. **VÍTAJÚC** iniciatívy Komisie, a najmä:
- vymenovanie koordinátora pre boj proti antisemitizmu v decembri 2015 a v roku 2021 koordinátora pre boj proti rasizmu,
 - vytvorenie skupiny EÚ na vysokej úrovni pre boj proti nenávisťným prejavom a trestným činom z nenávisťi,
 - vytvorenie skupiny EÚ na vysokej úrovni pre nediskrimináciu, rovnosť a rozmanitosť,
 - vytvorenie podskupiny pre vnútroštátne vykonávanie akčného plánu EÚ proti rasizmu,
 - vytvorenie pracovnej skupiny pre vykonávanie stratégie boja proti antisemitizmu a podpory židovského života v EÚ,
 - kódex správania Európskej únie týkajúci sa nezákonných nenávisťných prejavov na internete,

VYZÝVA Komisiu, aby:

18. **PRESADZOVALA** boj proti všetkým formám rasizmu a antisemitizmu ako priority Európskej únie a podporovala členské štáty s cieľom zabezpečiť vypracovanie noriem, ktoré ponúkajú komplexnú ochranu pred rasizmom a antisemitizmom,
19. **ZABEZPEČILA**, aby koordinátor pre boj proti rasizmu, koordinátor pre boj proti antisemitizmu a podporu židovského života získali dostatočné ľudské a finančné zdroje na vykonávanie svojich úloh v plnom rozsahu a aby sa pravidelne uskutočňoval dialóg so zainteresovanými stranami,
20. **NAVRHLA** viac možností financovania v rozmedzí viacročného finančného rámca s cieľom pomôcť národným inštitúciám pre ľudské práva, orgánom pre otázky rovnosti a iným verejným orgánom a inštitúciám rozvíjať odborné znalosti o uplatňovaní Charty základných práv EÚ na vnútroštátnej úrovni v súlade so stratégiou posilnenia uplatňovania Charty základných práv v EÚ,
21. **PODPOROVALA**, a to aj finančne, budovanie kapacít miestnych orgánov a príslušných organizácií občianskej spoločnosti v boji proti rasizmu a antisemitizmu, najmä nabádaním, aby rozvíjali projekty zamerané na zvýšenie sociálnej súdržnosti, ako je mediácia, riešenie konfliktov a dialóg medzi náboženstvami,
22. **POSKYTOVALA** aktuálne informácie o pokroku vo vykonávaní akčného plánu EÚ proti rasizmu a stratégie boja proti antisemitizmu a podpory židovského života, ako aj o súvisiacich vnútroštátnych iniciatívach s týmto zameraním, a to zverejňovaním priebežných správ, ktoré budú obsahovať analýzu aj výsledky.
